

Zaaknummer : 235996

Raadsvergadering : 21-12-2021

Onderwerp : Transitievisie Warmte gemeente Berkelland

Collegevergadering : 16-11-2021

Portefeuillehouder : Wethouder G.J. Teselink

Steller : Vuijk, Matthew, Team tel. : 0545250224
Opdrachtgeverschap A

Te nemen besluit

Vaststellen van de Transitievisie Warmte voor de gemeente Berkelland.

Waarom dit voorstel en wat is het effect

In 2019 is het Klimaatakkoord gepresenteerd. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de uitstoot van CO₂ in 2030 met 49% moet zijn gedaald. In 2050 mag er bijna helemaal geen uitstoot van CO₂ meer zijn. Dat betekent dat we in 2050 bijna geen fossiele brandstoffen – waarbij veel CO₂ vrijkomt – meer gebruiken. Daarom moet de overstap worden gemaakt naar een groene en duurzame energievoorziening. Onderdeel van die overstap is om alle gebouwen in Nederland aardgasvrij te maken en te verwarmen met duurzame warmte. Met onze Transitievisie Warmte brengen we hiervoor de mogelijkheden in kaart en geven wij onze inwoners hierin inzicht en een eerste handelingsperspectief.

Argumentatie

1.1 Op basis van het Klimaatakkoord wordt van alle gemeenten verwacht eind 2021 een Transitievisie Warmte klaar te hebben.

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat gemeenten uiterlijk eind 2021 een Transitievisie Warmte vaststellen. Met voorliggend voorstel wordt daar aan voldaan.

1.2 De Transitievisie Warmte voor de gemeente Berkelland geeft de (on)mogelijkheden van duurzame warmtevoorziening weer.

Op basis van een grote hoeveelheid beschikbare informatie is in beeld gebracht welke oplossingen als alternatief voor aardgas een optie kunnen zijn, op basis van de minste totale maatschappelijke kosten. En daarmee welke opties er op dit moment zijn om de gebouwde omgeving van het aardgas af te koppelen.

De Transitievisie Warmte laat zien dat in Berkelland met name oplossingen op individueel niveau het meest kansrijk zijn om van het aardgas af te koppelen. In de kernen Ruurlo, Eibergen en Borculo zijn wellicht mogelijkheden voor grotere collectieve oplossingen. Dit komt omdat er in deze kernen een mogelijke warmtebron is (restwarmte fabriek of warmte uit oppervlaktewater zoals de Berkel), in combinatie met een geclusterde warmtevraag. In Neede is ook sprake van voldoende clustering, maar ontbreekt een warmtebron. Voor het buitengebied en de kleine kernen zijn individuele oplossingen het meest kansrijk. Mogelijk dat hier ook kleine collectieve oplossingen toepasbaar zijn.

1.3 De warmtetransitie in Berkelland willen wij realistisch, haalbaar en betaalbaar houden.

We willen duidelijkheid geven aan onze inwoners, maar ook eerlijk zijn dat we nog niet alle oplossingen hebben. We willen acties stimuleren, zonder mensen te dwingen. We gaan dus uit van de bereidheid van inwoners om op natuurlijke momenten een duurzame keuze te maken.

In te vullen door Griffie:

Commissievergadering
Afhandelingsvoorstel voor raad:
0 hamerstuk
0 bespreekstuk
0 anders, nl

Raadsvergadering
0 zonder hoofdelijke stemming
0 met algemene stemmen
0 stemmen voor, stemmen tegen
0 aangenomen
0 verworpen

Tegelijkertijd zullen ook wij natuurlijke momenten aangrijpen, zoals bijvoorbeeld de wijkaanpak Neede-Noordoost, om met onze inwoners stappen te zetten richting een aardgasvrije leefomgeving. Waarbij aardgasafkoppeling niet het belangrijkste doel is. Maar het daarvoor voorbereiden van gebouwen, ze aardgasvrij-ready maken. Bijvoorbeeld met voldoende isolatie en/of eigen energieopwekking.

Dit alles maakt dat we er voor kiezen om in deze eerste Transitievisie Warmte geen wijken en buurten aan te wijzen die al vóór 2030 van het aardgas afgekoppeld moeten worden.

1.4 Tussendoel Transitievisie Warmte: gasverbruik in 2030 met 20% verminderen t.o.v. 2018

Het Rijk vraagt van ons om te komen met een concrete doelstelling in de warmtetransitie. We hebben ons als doel gesteld om in 2030 het gasverbruik met in ieder geval 20% te verminderen ten opzichte van 2018. Wij willen werken aan dat doel via vier sporen:

1. *Energiebesparing* is de belangrijkste eerste stap in onze aanpak. Eerst energieverbruik verminderen, dan pas over op duurzame bronnen.
2. Voor de *collectieve oplossingen* willen we de haalbaarheid van warmtenetten in Borculo, Eibergen en Ruurlo onderzoeken in 2022, zodat we snel duidelijkheid kunnen geven aan de inwoners. Als we hier duidelijkheid over hebben kunnen we de volgende stappen formuleren.
3. *Individuele oplossingen* zijn al mogelijk, maar wij willen eerst de nadruk op besparen leggen. Wij moedigen initiatief van gebouweigenaren die wel al over willen op een individuele warmteoplossing aan. Daarom gaan we voor dit spoor eerst informeren en inspireren. In de toekomst wordt hier verder actie op ondernomen.
4. *Buurtinitiatieven* moedigen wij aan. Zo kunnen kleinschalig collectieve warmtenetten worden gerealiseerd. De gemeente stelt zich hiervoor faciliterend op: bij initiatieven wordt ondersteuning geboden.

Uit de analyses blijkt een haalbaar besparingspotentieel van 20%. Daarom is en blijft het van belang om flink in te zetten op spoor 1, energiebesparing. Met de drie andere sporen spannen we ons daarnaast in om alternatieve warmtevoorzieningen te stimuleren en te faciliteren.

1.5 De warmtetransitie is een dynamisch proces.

De Transitievisie Warmte is een eerste stap om te onderzoeken hoe we de bebouwde omgeving kunnen afkoppelen van het aardgas. Technieken, maar ook wet- en regelgeving zijn volop in ontwikkeling. De Transitievisie Warmte wordt daarom iedere vijf jaar geactualiseerd. Onze Transitievisie Warmte hebben we opgesteld met de kennis van nu. Het is een momentopname. Tegelijkertijd weten we ook dat het snel gaat met de nieuwe ontwikkelingen die ook kunnen bijdragen aan de warmtetransitie. Bijvoorbeeld de ontwikkelingen op gebied van hernieuwbare gassen. Daarom beschouwen we de Transitievisie Warmte ook als een dynamisch document, wat we moeten laten meebewegen met de nieuwste ontwikkelingen.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Het opstellen van de Transitievisie Warmte is het vertrekpunt voor de langjarige route

De warmtetransitie is een complex proces waarbij veel komt kijken. We hebben bijna 30 jaar voor dit proces. Na vaststelling van de Transitievisie Warmte gaan wij aan de slag met zogenaamde Wijkuitvoeringsplannen. Daarin worden duurzame warmteoplossingen verder en concreter uitgewerkt.

1.2 Regionale samenwerking in collectieve warmtevoorzieningen

Uit de analyses komen geen voor de hand liggende kansen voor collectieve voorzieningen die over onze gemeentegrens gaan. Denk hierbij aan een regionaal warmtenet of een net met hernieuwbare gas. Hiervoor zijn namelijk op dit moment geen geschikte energiebronnen aanwezig. Tegelijkertijd zijn dit ontwikkelingen waarbij de rol van een overheid bepalend kan zijn voor de haalbaarheid. En waarvoor een gemeente te klein is om alleen op te pakken. Het is van belang om hiervoor actief de afstemming in de Achterhoek voor te zoeken. En andere nabijge gemeenten zoals Lochem, Zutphen en de Twentse gemeenten.

1.4 De Transitievisie Warmte is een nieuw vertrekpunt, waarbij we voortbouwen op wat we al doen

Dat we nu een nieuwe vertrekpunt hebben richting aardgasvrij, wil niet zeggen dat we vanaf nul beginnen. Al sinds het Energie uitvoeringsprogramma 2015 – 2018 stimuleren wij onze inwoners en bedrijven met energiebesparing en verduurzaming. Met bijvoorbeeld onafhankelijke adviezen

via het Energieloket en DOE-scans, SVN-leningen en besparingssubsidies. En we hebben onze verantwoordelijkheid gepakt door een verkenning naar een collectieve warmtevoorziening in Borculo te ondersteunen.

De aanbevelingen uit de Transitievisie Warmte gaan we verder meenemen in het opstellen van de opvolger op het Energie uitvoeringsprogramma 2019 – 2022.

Financiën

De Transitievisie Warmte is een richtinggevend visiedocument. We nemen hierin geen concrete besluiten die direct tot investeringen of kosten leiden. Dit zal aan de orde komen bij een verdere uitwerking in bijvoorbeeld wijkuitvoeringsplannen of collectieve voorzieningen.

VN verdrag rechten van mensen met een beperking

n.v.t.

Communicatie

De Transitievisie Warmte is voor een ieder te raadplegen via warmtevisieberkelland.ireporting.nl. Met de ketenpartners, belangenorganisaties van (kleine) kernen, energiecoaches, ondernemersverenigingen en andere geïnteresseerden die betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van de Transitievisie Warmte, is de Transitievisie Warmte ook gedeeld.

Initiatief, participatie en rol gemeente

Aan de warmtetransitie kunnen en willen we als gemeente niet alleen invulling geven. De inhoud van de Transitievisie Warmte is tot stand gekomen in afstemming met ketenpartners en de samenleving. Er heeft een werksessie met ketenpartners plaatsgevonden en aan hen is ook een conceptversie van de Transitievisie Warmte voor reactie voorgelegd. Daarnaast zijn bijeenkomsten georganiseerd waar belangenorganisaties van (kleine) kernen, energiecoaches, ondernemersverenigingen en andere geïnteresseerden voor zijn uitgenodigd om deel te nemen. De opbrengsten van deze sessie en bijeenkomsten zijn betrokken bij het opstellen van de Transitievisie Warmte.

Planning en evaluatie

De Transitievisie Warmte moet op basis van het Klimaatakkoord iedere vijf jaar worden herijkt/geactualiseerd. Daarmee vindt ook een evaluatie plaats van de inhoud van de Transitievisie Warmte. En wordt inzicht verkregen in het bereiken van het gestelde tussendoel om in 2030 20% minder aardgas te verbruiken.

Onze vervolgstappen zijn:

2022: Haalbaarheidsonderzoek collectieve oplossingen; voortzetting huidige inzet energiebesparing; opstellen opvolger Energie uitvoeringsprogramma.

2023 - 2030: In beeld brengen en benutten van natuurlijke momenten voor het opstellen van wijk Uitvoeringsplannen.

2026 Transitievisie Warmte 2.0.

Alternatieven

Het opstellen van een Transitievisie Warmte komt voort uit de afspraken die in het Klimaatakkoord zijn gemaakt. De inhoud ervan is met de kennis en informatie van nu opgesteld. Zoals opgenomen in de argumentatie beschouwen we het tegelijkertijd ook als een adaptief document om oog te houden voor ontwikkeling van technieken, wet en regelgeving en daarmee ook andere oplossingen die een alternatief kunnen zijn voor aardgas. De vijfjaarlijkse actualisatie draagt hier ook aan bij.

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

M.N.J. Broers. drs. J.H.A. van Oostrum.

Raadsvergadering : 21-12-2021

De raad van de gemeente Berkelland;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 16-11-2021;

b e s l u i t :

Vaststellen van de Transitievisie Warmte voor de gemeente Berkelland.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 21-12-2021

de griffier,

de voorzitter,

Toelichting raadsvoorstel

Onderwerp : Transitievisie Warmte gemeente Berkelland

Bijlage 1: Transitievisie Warmte Berkelland